

Politiek gevecht om bescherming medicijnen

De Europese Commissie heeft op 10 december het Europees Parlement een ontwerpverordening voorgelegd die de farmaceutische industrie een langere bescherming wil geven voor de geneesmiddelen die zij op de markt brengt. Het lijkt een technische zaak te zijn maar de politiek heeft zich er intussen meester van gemaakt. De Nederlandse staatssecretaris voor Volksgezondheid Simons heeft al laten weten dat hij er niet mee akkoord kan gaan, de Duitse en Spaanse regering willen er ook niets van weten.

"Europa v. Morgen" 19.12.1990
p. 761

Van een medewerker

Het Parlement heeft in eerste lezing de ontwerpverordening met enkele wijzigingen goedgekeurd, maar de Nederlandse socialist Alman Metten die zich zeer intensief met deze zaak heeft bemoeid, meent dat intussen zovelen zijn wakker geworden dat bij de tweede lezing tal van bezwaren zullen opduiken, en vermoedelijk heeft intussen de Raad van ministers al inbegrepen.

Kort samengevat komt de kritiek van Metten en van zijn christen-democratische Belgische collega Raf Chanterie hierop neer: een langere bescherming, dus alleen verkooprecht van een medicijn, belet dat binnen redelijke termijn concurrerende bedrijven een goedkoper alternatief op de markt kunnen brengen. Pogingen van lidstaatregeringen, zoals de Nederlandse, om de kosten van het medicijngebruik te drukken, worden gedwarsboemd. Beide Europarlementariërs hebben in een debat op 10 december gewezen op de zeer omvangrijke en effectief gebleken pogingen van de farmaceutische industrie om nationale en Europarlementariërs te beïnvloeden; datzelfde is gebeurd ten aanzien van de Europese Commissie. Een citaat uit de speech van Metten: het voorstel van de Europese Commissie komt uit de kokervan de ESPIA, de Europese farmaceutische industrie en de Commissie is zo eerlijk dat zelf toe te geven'. Chanterie in hetzelfde debat: 'Het voorstel van de Europese Commissie speelt kerstman voor de farmaceutische industrie'.

Het verwijt aan de farmaceutische industrie is dat zij als argument heeft gebruikt een verlenging van de beschermingsperiode in de Verenigde Staten en in Japan. Op zich is dat juist, maar die verlenging geldt voor vijf jaar als het om nieuwe medicijnen gaat en slechts voor twee jaar voor medicijnen die al op de markt zijn. De farmaceutische industrie in Europa vroeg tien jaar en de Commissie ging daar op in.

Bovendien, aldus Metten, mag de concurrerende industrie in de Verenigde Staten alle voorbereidingen treffen om na afloop van een octrooirecht gereed te zijn met het op de markt brengen van goedkopere alternatieven; daarvan is in het voorstel van de Europese

Commissie geen sprake. Nog enkele gegevens die hij in het debat noemde: het gemiddelde winstniveau van de Europese farmaceutische industrie is tien percent, het aandeel in de omzet van de promotiekosten bedraagt dertig percent.

In Nederland is er op elke zeven artsen een artsbezoeker van de industrie; aldus wordt per arts een bedrag van ruim twintigduizend per jaar uitgegeven voor promotie. Kan men dan nog spreken van een bedrijfstak die een extra bescherming nodig heeft? Metten meent dat een verlenging van de bescherming naar Amerikaans voorbeeld billijk is; Chanterie

beplette daarbij een zo selectief mogelijke uitvoering.

Staatssecretaris Simons had intussen over deze kwestie een brief geschreven waaruit Metten in een toelichting na het debat citeerde. De staatssecretaris acht het Commissievoorstel onjuist omdat het aan alle medicijnen een verlengde beschermingsduur wil geven; hij noemt de onderbouwing van het voorstel zwak; de gekozen benadering is onaanvaardbaar.

In de praktijk geldt een octrooirecht voor twintig jaar. Omdat medicijnen na de datum van ingang van dat recht nog moeten worden ontwikkeld en goedgekeurd voor ze op de markt kunnen verschijnen, is de effectieve beschermingsduur meestal acht tot tien jaar. In het voorstel van de Commissie zou dat achttien jaar kunnen worden. De omzet van de geneesmiddelenindustrie in Europa belooft een bedrag van 86 miljoen gulden per jaar.

Het antwoord van Commissaris Ripa di Meana op alle kritiek was zeer mager. De geneesmiddelenindustrie zit in een bijzondere situatie. Meer aandacht had hij voor pogingen om de beschermingsduur ook te verlengen voor gewasbeschermingsmiddelen. Dat wees hij van de hand want men moet niet allerlei zaken bij elkaar brengen, wil men succes boeken in de Raad van ministers waar de besluiten moeten worden genomen.

Metten en Chanterie kregen gelijk met hun voorspelling dat bij een grote meerderheid van de Europarlementariërs de bekendheid met de gestelde problematiek gering was. Op het laatste moment kon worden bereikt dat de verlenging van de beschermingsduur alleen zal gelden voor echt nieuwe geneesmiddelen. Vermoed wordt dat bij de verdere behandeling van dit voorstel van vele kanten zal worden geprobeerd alsnog wijzigingen in te brengen.